

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΠΕΡΝΑΕΙ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Το άγχος είναι αντίπαλος στις Πανελλαδικές

**Τέσσερις καταξιωμένοι
Θεσσαλονικείς γράφουν για
την περιπέτεια των εξετάσεων**

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: Άννα Τερζή

Η αντίστροφη μέτρηση για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις άρχισε. Οι υποψήφιοι και οι οικογένειές τους θα ζήσουν τους «ξέφρενους» ρυθμούς των εξετάσεων αλλά και τις γεμάτες αγωνία στιγμές της αναμονής των αποτελεσμάτων. Ελπίζω όλων των υποψηφίων είναι να περάσουν στη σχολή της επιλογής τους. Η εισαγωγή ή όχι όμως σε κάποιο πανεπιστημιακό ίδρυμα δεν θα πρέπει να αποτελεί για κανέναν την αρχή και το τέλος του κόσμου. Το σπουδαιότερο είναι να γίνει κατανοητό πως η ζωή κάποιου δεν ορίζεται ως επιτυχία ή αποτυχία με την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο. Γνωστόι Θεσσαλονικείς - που είτε ακολούθησαν στην επαγγελματική τους ζωή αυτό που σπούδασαν είτε κάτι τελείως διαφορετικό - μιλούν στο «ΣΠ» για τις δικές τους αναμνήσεις και τα βιώματα από τις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Ακόμη, η Ζαΐρα Παπαληγόρα, καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μιλά για την υπερβολική έμφαση που δίνεται στην εισαγωγή στο πανεπιστήμιο και τι αντίκτυπο μπορεί αυτή να έχει στην ψυχολογία των μαθητών.

**ΖΑΪΡΑ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑ,
καθηγήτρια**

Τα παιδιά ακούνε αυτό που δεν λέγεται

Η Ζαΐρα Παπαληγόρα ορίζει το ζήτημα των Πανελλαδικών Εξετάσεων στην Ελλάδα σε τρία επίπεδα. Το πρώτο αφορά το σύστημα και το κοινωνικό πλαίσιο, το δεύτερο τα παιδιά που δεν εισήχθησαν στο πανεπιστήμιο και το τρίτο τους γονείς. Οι πληροφορίες που δίνονται είναι απλές και τελικά διαχρονικές.

«Θεωρώ πως υπάρχει μια υπερβολική έμφαση στην εισαγωγή στο πανεπιστήμιο η οποία προέρχεται από εμάς τους ίδιους επειδή έχουμε αξιοδοτήσει πολύ θετικά τη γνώση. Τα τελευταία όμως χρόνια αυτή η αξιοδότηση έχει μετατραπεί σε ένα τεχνικό ζήτημα του μπιάνο - δεν μπαίνω στο πανεπιστήμιο. Συχνά τα παιδιά που μπαίνουν στο πανεπιστήμιο έχουν πολύ περιορισμένες γνώσεις με την έννοια ότι δεν έχουν καθόλου χρόνο να αποκτήσουν γνώσεις αλλά αποκτούν έναν τεχνικό τρόπο που τα βοηθάει απλώς να εισαχθούν. Βέβαια έτσι όπως λειτουργεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεν αφήνει και στον διδάσκοντα στο λύκειο κανένα περιθώριο να αναπτύξει κάποια θέματα μέσα στην τάξη. Είναι υποχρεωμένος να καλύψει μια ύλη τεκνοκρατικά. Αποτέλεσμα αυτού είναι να παρατηρείται ένα φαινόμενο που εγώ θα το έλεγα "αυτιστικής συμπεριφοράς". Τα παιδιά σήμερα έχουν ξεκάσει να σκέφτονται και στο πανεπιστήμιο όπου τα παραλαμβάνουμε το πρόβλημα είναι μεγάλο για να τους δείξουμε πώς λαμβάνεται η γνώση. Επίσης αυτή η έμφαση στην εισαγωγή στο πανεπιστήμιο είναι τουλάχιστον αστεία αφού ξέρουμε ότι συχνά οδηγεί στην ανεργία. Είμαι βέβαιη πως βλέπουμε παιδιά τα οποία υλοποιούν την επιθυμία των γονιών τους να μπουν στο πανεπιστήμιο και όχι τη δική τους. Θέλω να μπω στο πανεπιστήμιο για να καταβάλω γιατί αυτό θεωρείται πράξη. Έτσι η γοητεία του μαθαίνω, του παίρνω γνώση χάνεται. Βεβαίως θεωρώ και τριτοκοσμικό να δίνεται τέτοια δημοσιότητα έπειτα και όλοι να ασχολούνται με το ποιοι πέρασαν και ποιοι δεν πέρασαν.

Αυτοί που δεν πέρασαν τώρα, πολύ συχνά είναι παιδιά εξαιρετικά προικισμένα που όμως αδυνατούν να εισαχθούν στο σύστημα έτσι όπως αυτό απαιτεί και δεν καταφέρνουν να μπουν. Έτσι από πολύ νωρίς στη ζωή τους παύουν την ταμπέλα του αποτυχημένου με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Πρόκειται για μια κοινωνία άρρωστη. Θεωρώ πως οδηγούμε τα παιδιά στην ψυχική ασθένεια. Από την άλλη, οι γονείς θεωρούν ότι κάνουν το καλύτερο για τα παιδιά τους και βέβαια έχουν ξεκάσει πως για να δω τι είναι καλύτερο για το παιδί μου δεν πρέπει να υλοποιώ τις δικές μου επιθυμίες. Πρέπει να αναγνωρίσω την επιθυμία του παιδιού μου. Όταν τα παιδιά αισθάνονται πως η εισαγωγή τους στο πανεπιστήμιο είναι η αρχή και το τέλος για τους γονείς τους και όταν και όλη η κοινωνία τα σπρώχνει προς τα εκεί, τότε δεν μένει τίποτα παρά να τους ικανοποιήσουν. Βέβαια ένα "δεν πειράζει" που θα πουν οι γονείς στα παιδιά που δεν πέρασαν, δεν αρκεί. Δεν πρόκειται το παιδί να ναιστεί από αυτό γιατί τα παιδιά δεν ακούνε το περιεχόμενο μόνον του λόγου αλλά ακούνε και το όφος, την έκφραση, τον τρόπο. Τα παιδιά ακούνε αυτό που αισθάνονται οι γονείς τους. Τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να ακούνε αυτό που δεν λέγεται».

ΛΙΑΝΑ ΓΟΥΤΑ, χημικός

Κάθε εμπόδιο είναι για καλό

Δεν είχε την αγωνία της πρωτιάς παρ' όλο που την κέρδισε. Η Λιάνα Γούτα επιθυμούσε τη συνέπεια για τον εαυτό της. Δεν ήταν αποκλειστικά αφοσιωμένη στο διάβασμα αφού συνέχιζε τις εξωσχολικές δραστηριότητές της όπως ήταν ο χορός. Μπήκε πρώτη στο Πολυτεχνείο, σπούδασε χημικός μηχανικός και σήμερα εργάζεται στα Ελληνικά Πετρέλαια, ενώ ήταν και υποψήφια βουλευτίνα με τη Νέα Δημοκρατία.

Η Λιάνα Γούτα
σημαιοφόρος
στην
παρέλαση με
το Λύκειο
Ελληνίδων

«Για μένα εκείνο το διάστημα της ζωής μου ήταν ιδιαίτερα σημαντικό κι αυτό γιατί τότε έκανα όνειρα για το μέλλον, σχεδίαζα όλη μου τη ζωή και προσπαθούσα να βρω τα πράγματα που θα με αντιπροσωπεύουν και θα με καθόριζαν στο μέλλον. Διάλεξα ένα επάγγελμα για το οποίο είναι η αλήθεια πως έψαχνα να βρω πληροφορίες ως μαθήτρια. Τότε οι πληροφορίες που είχα βρει για το τι είναι ο χημικός μηχανικός με είχαν γοητεύσει παρ' όλην την ηλικία. Είχα εντυπωσιαστεί όταν είχα δει πως χημικός μηχανικός ήταν αιώνας στον οποίο σφεδράζονταν το τεχνικό νεφρό. Επίσης ως μηχανι-

«Δεν έρχεται το τέλος του κόσμου όταν δεν κατακτάται ένας στόχος», λέει η Λιάνα Γούτα

κός έχει κανείς μεγάλη γκάμα επιλογών, όπως το ερευνητικό πεδίο ή και η βιομηχανία. Πράγματι στη διαδρομή αυτό επιβεβαιώθηκε. Βέβαια το σύστημα

εισαγωγής είναι προβληματικό και δεσμευτικό για τα παιδιά. Πρόκειται για ένα στεγνό σύστημα, η διαδικασία του οποίου δεν δίνει στα παιδιά γνώση και ικανοποίηση. Πιστεύω πως όταν κανείς προσπαθεί με μεράκι, κόπο, όνειρα, ακόμη και αν δεν καταφέρει να φτάσει τον στόχο που έθεσε, δεν σημαίνει πως ήρθε το τέλος του κόσμου. Άλλωστε πολλές φορές κάτι τέτοιο μπορεί να μας οδηγήσει σε κάτι που να έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από την αρχική επιλογή. Ποτέ ένα άκρο δεν είναι καλό και επίσης πιστεύω πως κάθε εμπόδιο είναι για καλό. Κανείς δεν τελειώνει τη

ζωή του με μια προσπάθεια. Έχω δύο παιδιά και μάλιστα ο μεγαλύτερος μου γιος έχει μπει στη διαδικασία των Πανελλαδικών Εξετάσεων αφού φέτος είναι στη Β' Λυκείου. Η μεγαλύτερη επιτυχία για το κάθε παιδί είναι να μπορεί να διαλέξει ένα επάγγελμα που θα του δίνει χαρά. Αυτή είναι και η αγωνία των γονιών, να βοηθήσουν, να σταθούν και να δώσουν στα παιδιά τους τα εφόδια ώστε να είναι ισχυρά σε ένα τόσο σκληρό και ανταγωνιστικό περιβάλλον μέσα και έξω από την Ελλάδα».

«Μισούσα την αποστήθιση και με ενδιέφερε πιο πολύ η κριτική αντίληψη», υπογραμμίζει ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης

Σπούδασε Γαλλική Φιλολογία, αν και όταν μπήκε στην τελική ευθεία των Πανελλαδικών ήθελε να διαβάσει βιβλία αλλά όχι του σχολείου! Ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης αγαπά τη λογοτεχνία και δεν έπαψε στιγμή να διαβάζει και να μαθαίνει. Είναι συγγραφέας και δημοσιογράφος.

«Είχα τεράστιο άγχος όπως άλλωστε και όλη η χώρα. Νομίζω ότι είναι ο μεγαλύτερος επιδότης της ελληνικής οικογένειας. Τα παιδιά υποφέρουν πολύ, συμμετέχουν οι γονείς με τρόπο δραματικό πολλές φορές επενδύοντας και το εγώ τους πάνω στα παιδιά και πιέζοντάς τα υπερβολικά, σε βαθμό που πολλά παιδιά νομίζω ότι αντιμετωπίζουν ψυχολογικά προβλήματα εφ'όρου ζωής μετά. Μην ξεχνάμε ότι υπήρχαν και απόπειρες αυτοκτονίας στις περιπτώσεις μη εισαγωγής.

Έχει υπερδιογκωθεί η αξία της εισαγωγής στο πανεπιστήμιο στην Ελλάδα και υπήρχε αυτή η μυθολογία από τη δεκαετία του '60-'70. Ένα παιδί που δεν έμπαινε ή δεν μπαίνει στο πανεπιστήμιο θεωρείται ανάξιο, απορριπτό, ανίκανο και καθόλου ευφυές, ενώ δεν είναι καθόλου έτσι τα πράγμα-

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ, συγγραφέας - δημοσιογράφος

Έχει υπερδιογκωθεί η αξία της εισαγωγής στο πανεπιστήμιο

Από τα φοιτητικά του χρόνια, ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης (αριστερά) το 1970, με τον φίλο του Πασχάλη Λιόλιο

τα. Πρέπει να πω πως στα πανεπιστήμια μπαίνουν παιδιά που έχουν αποστηθίσει τα μαθήματα, ενδεχομένως να μην έχουν κρίση, πιθανώς να

μην έχουν και ιδιαίτερη ευφυΐα, αλλά μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα στα δεδομένα των εξετάσεων. Δηλαδή το να μπει στο πανεπιστή-

μιο δεν εξυπακούεται και αντιστοίχως ότι έχεις και την ανάλογη πνευματική αξία. Υπάρχουν παιδιά που έχουν αποτύχει είτε λόγω μιας αντίθεσης χαρακτήρα προς τα πράγματα είτε λόγω ψυχικής συγκυρίας εκείνης της ημέρας που δίνανε ένα μάθημα. Είναι αποδεδειγμένο πως τα παιδιά που έχουν τελειώσει μια σχολή, για παράδειγμα τη Φιλολογία, ότι ξέρουν φιλολογία - λογοτεχνία; Πιστεύω πως εάν δεν είσαι παθιασμένος με αυτό που κανείς και δεν διαβάσεις εφ'όρου ζωής, το πανεπιστήμιο είναι άχρηστο. Είναι χρήσιμο μόνο ως επάγγελμα και ως βιοπορισμός για να βγάλεις κάποια λεφτά να επιβιώσεις. Με αποστροφή σκέφτομαι εκείνη την περίοδο γιατί εξαναγκάζουν να διαβάζω πράγματα που λίγο - πολύ τα ήξερα ή τα θεωρούσα λίγο κενά. Είχα μια άρνηση και πρέπει να πω πως το δεχόμουν με δυσφορία. Μισούσα την αποστήθιση και με ενδιέφερε πιο πολύ η κριτική αντίληψη. Εγώ αγαπούσα αυτό που σπούδασα και ακόμα ανανέω και ζω με αυτό».

Εισήχθη στη σχολή που επιθυμούσε και υπηρετεί τον κλάδο του μέχρι σήμερα, αν και τα πρώτα χρόνια δούλευε για τα προς το ζην ως μπάρμπα! Ο Ιεροκλής Μιχαηλίδης είναι ηθοποιός και σπούδασε στη Δραματική Σχολή του ΚΘΒΕ.

«Ήταν επιλογή μου να δώσω εξετάσεις στη Δραματική Σχολή παρ' όλη τις δικαιολογημένες επιφυλάξεις των γονιών μου. Πήγα στο βιβλιοπωλείο και αγόρασα διάφορα έργα για τις εξετάσεις. Θυμάμαι πως διάλεξα τον "Αϊντανό" του Σοφοκλή, ένα ποίημα του Παλαμά και τα "Παντρολογήματα" του Νικολάι Γκόγκολ. Όταν είδα αναρτημένο το όνομά μου στον πίνακα ανακοινώσεων του Κρατικού Θεάτρου Θεσσαλονίκης, ήταν πραγματικά μια στιγμή μεγάλης χαράς. Για μένα δεν ξέρω πώς ήρθαν τα πράγματα έτσι, αφού αρχικά η κατεύθυνση που είχα επιλέξει αλλά το επέτρεπαν και οι βαθμοί ήταν η Ιατρική. Ωστόσο στη Β' και Γ' Λυκείου σταμάτησα το διάβασμα, όχι αυτό όμως που χάριζε γνώση, αλλά αυτό που αφορούσε το σχολείο. Μπαίνοντας στη σχολή η ζωή και η ματιά μου άλλαξαν. Ξαφνικά σταμάτησε η εφηβική κρίση. Αυτό που κάνω το αγαπώ χωρίς η αμφισβήτηση να έχει λείψει. Για παράδειγμα το πρώτο έτος είχε μεγα-

ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ηθοποιός

Για δίπλωμα οδήγησης πας και αν κοπείς λυπάσαι...

Ο Ιεροκλής Μιχαηλίδης με τον Πέτρο Λαούτη σε σκηνή από το σίριαλ «Αστυνόμος Μπέκας»

λύτερο ενδιαφέρον για μένα, το δεύτερο πάλι μου φαινόταν μάταιο. Δεν έχω μετανιώσει παρ' όλο που τα πρώτα χρόνια ήταν και αρκετά δύσκολα. Αυτά ήταν τα χρόνια των πειραματικών σκηνών όπου δούλευα για το προς το ζην και ως... μπάρμπα. Αργότερα δούλεψα στο ραδιόφωνο και τα πράγματα βελτιώθηκαν σαφώς. Όσο για τα παιδιά που βρίσκονται στην τελική ευθεία των Πανελλαδικών, έχω να τους πω: Κουράγιο! Βιώνουν ένα απαράδεκτο εκπαιδευτικό σύστημα που τα εξοντώνει μέχρι να μπουν στο πανεπιστήμιο και εκεί ούτε το επίπεδο αλλά ούτε οι απαιτήσεις τα ικανοποιούν. Φυσικά απογοητεύονται αν δεν περάσουν, αλλά και για δίπλωμα οδήγησης πας να δώσεις και αν κοπείς λυπάσαι, όχι για τις εξετάσεις στο πανεπιστήμιο που προετοιμάζεσαι καιρό. Ωστόσο να μην αποθαρρύνονται και να ξέρουν πως αυτό που θα κάνουν στη ζωή τους καλό θα ήταν να έχει να κάνει περισσότερο με τη χαρά παρά με την επιβίωση».

«Στα παιδιά που βρίσκονται στην τελική ευθεία των Πανελλαδικών έχω να τους πω: Κουράγιο!»

